

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.686/2018 /6.

A tanács tagjai: . Puskás Péter a tanács elnöke
. Csesznok Judit Anna előadó bíró
. Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes jogi képviselője:
. Jakab Zoltán ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Bihari Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd

A per tárgya: lízindíj-tartozás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
2.Pf.22.213/2017/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Járásbíróság
7.P.21.303/2017/8.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, felhívásra 715.100 (hétszáztizenötezer-egyszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes lízingbe vevő és a felperes lízingbe adó között 2009. november 10-én deviza alapú fogyasztói lízingszerződés jött létre egy személygépkocsi lízingbe vételére, amelynek részét képezte a felperes PLAGd/2009.08.03. számú Üzletszabályzata is. A lízingszerződés alapján az alperes vállalta, hogy 1.700.000 forint első lízingdíj megfizetése mellett, 96 hónapon keresztül megfizet havi 117.607 forint lízingdíjat. A szerződés 4. pontjában a felek a mértékadó devizanemként CHF-et rögzítettek, a szerződés 6. pontjában a normál devizakonstrukciót választották elszámolási módként.
- [2] Az alperes által 2009. november 11-i keltezéssel ellátott, „Kockázatfeltáró nyilatkozat (deviza (CHF, EUR) alapú hitelekhez)” megnevezésű, alperes által aláírt tájékoztatóban (a továbbiakban: kockázatfeltáró nyilatkozat) a felperes tájékoztatta az alperest a kamatkockázat, illetőleg az árfolyamkockázat lényegéről, így arról, hogy „egy deviza árfolyamának jövőbeni változása kiszámíthatatlan”, továbbá, hogy „az árfolyamváltozásra vonatkozó általános tájékoztatást a szerződésének mellékletét képező Üzletszabályzat” árfolyamváltozás I. és árfolyamváltozás II. fogalma alatt talál”.
- [3] A felperes az alperes nem fizetése mint szerződésszegés miatt 2012. december 10-én, 2013. január 9-ére, felmondta a lízingszerződést és 2013. május 9-én a szerződés rendelkezéseinek megfelelően elszámolást készített az alperes fennálló tartozásáról.
- [4] A felperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) szerint elszámolt az alperessel, az elszámolás után fennálló tartozását az alperes nem fizette meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében - a felülvizsgált elszámolás adataira is figyelemmel - 7.150.713 forint tőke és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Utalt arra, hogy a DH2 tv. szerinti elszámolás eredményeként keletkező túlfizetés a felmondás időpontjában fennálló tartozás kapcsán nem vehető figyelembe, ám ellentétes álláspont esetén is az alperesnek olyan mértékű tartozása állt fenn, amely a szerződés felmondását jogszerűvé tette.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint túlfizetésben volt, így nem szegett szerződést, ebből következően a felperes alappal késedelmi kamatot, kintlévőségi eljárási díjat,

továbbá a KHR nyilvántartásba vételről való értesítés és a fizetési haladék engedélyezés díját, valamint az árfolyamváltozás kamatát nem számíthatja fel jogszerűen.

- [7] Az alperes semmisségi kifogást terjesztett elő, amelyben az egyedi szerződés 4. pontjának a „mértékadó devizanem: CHF” és a kamatváltozás II. szerződési feltételek Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) és (4) bekezdése alapján való tisztességtelenségét állította. Előadta, hogy az egyedi szerződés „mértékadó devizanem” és „normál devizakonstrukció” tagmondataiból nem állapítható meg a Kúria Polgári Kollégiuma a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések (értve ezalatt a hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződéseket) egyes rendelkezéseinek – a 6/2013. PJE által el nem bírált – tisztességtelensége tárgyában hozott 2/2014. Polgári jogegységi határozatának (a továbbiakban: 2/2014 PJE határozat) 1. pontjában előírt kockázatfeltárás, a tájékoztatás hiánya miatt pedig az alperes az árfolyamváltozás viselésére sem köteles. Ezek a kifejezések és szövegrészek félreérthetőek, nem világosak, ezekből nem állapítható meg ugyanis, hogy a havi lízingdíjon felül milyen mértékű, összegű és milyen jogcímen fennálló egyéb fizetési kötelezettsége áll fenn az alperesnek. A megjelölt szerződési feltételek felborítják a szerződéses egyensúlyt az alperes javára, emiatt tisztességtelének, Az Üzletszabályzat I/7., I/13., I/16-17. és I/19.A. és IV/1/4. pontjának a tisztességtelenség miatti semmisségét is állította arra hivatkozva, hogy ezekből a feltételekből sem derül ki az ügylet kockázata, hogy a lízingdíjak korlátlanul emelkedhetnek valamiféle forintban kifejezett árfolyam alapján. Az I/17. pont tekintetében kifejtette, hogy egy jogszabály által semmisnek ítélt árfolyamrést rögzítő, devizaátváltást tartalmazó szerződési feltétel alapján az alperes nem tudhatta, hogy őt fogja terhelni a korlátlanul emelkedő árfolyamváltozás, ebből a feltételből a futamidő alatt történő árfolyam-emelkedésre nem lehet következtetni. Az ÁSZF I/19.a. pontja körében előadta, hogy a 2/2014. PJE 1. pontja alapján egy számsor feltüntetése önmagában nem elegendő, ezt külön el kellett volna magyarázni a szerződés megkötésekor az alperesnek az rPtk. 205/B. § (2) bekezdése alapján.
- [8] A 2008/48/EK irányelv 24. és 5. Cikkére hivatkozva előadta, hogy a felperes sem a szerződéskötést megelőzően, sem azt követően a szerződésben nem tájékoztatta az alperest a jogügylet kockázatairól, így a lízingbevevőt nem lehet árfolyam-különbözet megfizetésére kötelezni. Kifejtette továbbá, hogy az Üzletszabályzat I/18. pontja szerint legfeljebb 25 %-ig terhelhette az alperest az árfolyam-különbözet. Utalt arra is, hogy a felperes professzionális pénzügyi intézmény, tudnia kellett, hogy az intervenció sáv teljes megszüntetése miatt rendkívül szélsőséges mértékű árfolyam-ingadozás volt, amelyről az alperest tájékoztatni kellett volna a rPtk. 205. § (2) bekezdése alapján.
- [9] Az alperes viszontkeresetében a követelés alapjául szolgáló

szerződés felmondása jogellenességének a megállapítását kérte az rPtk. 302. § b) pontja, 303. § (3) bekezdése és a 321. § alapján. Érvelése szerint a felmondás hiányos, nem tartalmazza a felmondás okát, nem jelöli meg, hogy mely általános szerződési feltételre alapítottan szüntette meg egyoldalú nyilatkozatával a felperes a szerződést és nem tartalmazza a tartozás összegét sem.

- [10] Jogszerűtlen továbbá a felmondás azon okból is, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolásra figyelemmel a felmondáskor tartozása nem állt fenn, hanem túlfizetésben volt. Az elszámolás alapján 539.534 forint tisztességtelenül felszámított pénzüsszeget a DH2 törvény 37/A. §-a alapján túlfizetésként kell elszámolni, emiatt nem volt késedelemben. Előadta, hogy nem jogszerű a felmondás, amely valótlan, a hitelezőt meg nem illető kintlévőségi adatokat tartalmazó felszólításon alapul. Az rPtk. 321. § (1) bekezdése értelmében a jogszerű felmondásnak a perbeli esetben a szerződésen kellett volna alapulnia. Ha a szerződésben a törlesztőrészlet összege tévesen van meghatározva, úgy az alperes elmulasztotta azt a nyilatkozatot, ami szükséges lett volna ahhoz, hogy az alperes teljesíteni tudjon, amelyből következően a felperes az rPtk. 302. § b) pontja szerinti késedelembe esett, ami a 303. § (3) bekezdése értelmében a kötelezett egyidejű késedelmét és ekként a felmondás jogszerűségét is kizárja.
- [11] Hivatkozott arra is, hogy a Kúria Gfv.VII.30.112/2015/5. számú közérdekű perben hozott ítéletében érvénytelenítette az Üzletszabályzat azon pontját, amely a felmondási jogokat tartalmazta, valamint azon pontját is, amely szerint a felperes jogosult kiterhelni a hirdetmény szerinti költségeket azok felferülése esetén, így a szerződésben szereplő fix havi lízingdíjnál többet a szerződés felmondásáig a felperes nem kérhetett, az egyéb ügyviteli költség, szerződés kezelési díj és árfolyamváltozás jogcímen is kiterhelt befizetésekkel túlfizetésben volt a szerződés megszűnésének a napjáig. Miután nem követett el szerződésszegést, így az ebből fakadó késedelmi kamat, kintlévőségi eljárási díj, a KHR nyilvántartásba vételről való értesítés díja, fizetési haladék engedélyezési díja, árfolyamváltozás kamata összegekkel nem tartozik.
- [12] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, hogy a felmondás indoka a fizetési felszólításokból és a felmondó okiratból egyértelműen megállapítható. Utalt arra, hogy az alperes által megjelölt közérdekű perben tisztességtelennek nyilvánított egyes szerződési feltételek nem érintik a felperes követelésének összegszerűségét, az abban megjelölt egyes tételeket és a felmondás jogszerűségét sem.
- [13] A semmisségi kifogás alaptalanságát is állította azon az alapon, hogy az alperest mint fogyasztót az árfolyamváltozás kockázatáról önálló okiratban tájékoztatta, amelyet az alperes aláírásával igazolt, így az alperes az árfolyamváltozás viseléséről szóló tájékoztatás hiányára, illetőleg az ezzel kapcsolatos

Üzletszabályzati rendelkezések tisztességtelenségére vagy nem világos voltára alappal nem hivatkozhat.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest arra, hogy fizessen meg a felperesnek 7.150.713 forint tőkét és ennek lejárt ügyleti, valamint 2018. július 18-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait.
- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes érvénytelenségi kifogása körében kifejtette, hogy a becsatolt önálló kockázatfeltáró nyilatkozatban a felperes az alperest, mint fogyasztót, a deviza árfolyamváltozás kockázatáról megfelelő módon tájékoztatta, az árfolyamváltozás viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezések a szokásos szerződési gyakorlattól nem tértek el, így erre külön nem kellett felhívni az alperes figyelmét. Nem alapos az egyes általános szerződési feltételek tisztességtelenségére vonatkozó hivatkozás sem. Az egyes díjak és költségek viselése tekintetében utalt arra, hogy a közérdekű perben született ítélet a perbeli Üzletszabályzat alperes által megjelölt pontjait nem érintette.
- [16] A viszontkeresetet alaptalannak, a felperes felmondását jogszerűnek találta. Az ítélet e körben kifejtett indokai szerint az alperesnek a DH2 törvény szerinti elkészített elszámolás figyelembe vételével is a felmondás időpontjában 327.316 forintos tartozása állt fenn, a felmondás alapja pedig az alperes fizetési kötelezettségének megszegése volt, ami súlyos szerződésszegésnek minősül. A felperes jogosult volt a felmondás következtében esedékes díjak és egyéb költségek felszámítására. Az alperes felhívás ellenére nem adta indokát, hogy az összegszerűséget miért vitatja, szakértő kirendelését sem kérte, így az elsőfokú bíróság a felperes kimutatását elfogadta.
- [17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyes indokainál fogva helybenhagyta.
- [18] A fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság felhívására a felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségének eleget tett és tételesen levezette, meghatározta az alperes fennálló tartozásának az összegét. Vegyes kamatot a felperes nem érvényesített.
- [19] Az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatosan megállapította, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztották az elsőfokú ítéletben kifejtetteket, a tájékoztatás a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában foglaltaknak maradéktalanul megfelelt.
- [20] Kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyértelműen alátámasztották, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolást követően is állt fenn az alperesnek olyan összegű tartozása, amely miatt a felmondásra módot adott az Üzletszabályzat VII.4. pontja. A felmondás hiánytalan, a felmondást tartalmazó okiratból és a

felperes fizetési felszólításából a felmondás oka egyértelmű, az érintett általános szerződési feltételek tisztességtelenségét pedig a Kúria nem állapította meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [21] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben - tartalma alapján - elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [22] Felülvizsgálati kérelmében eljárásjogi jogszabálysértésként a rPp. 121. § (1) bekezdés c) pontjának, 122. § (1) bekezdésének, 164. §-ának és 213. §-ának, anyagi jogi jogszabálysértésként a rPtk. 198. §-ának, 205. § (3) bekezdésének, 205/B. §-ának, 209. § (1) és (4) bekezdésének. 302. §-ának, 303. §-ának és 321. §-ának, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdésének, Alaptörvény R. Cikk (2) bekezdésének, XXVIII. Cikk (1) bekezdésének, a 2/2014. Polgári jogegységi határozat III. pontjának, továbbá a 2008/48/EKG irányelvnek a megsértését állította.
- [23] A rPp. 213. §-ának a sérelme körében előadta, hogy a bíróság csak a kereseti kérelemről dönthet, nem az alperesek semmisségi kifogását és érdemi ellenkérelmét kellett kizárólag elbírálnia. Valójában a bíróság úgy hozott ítéletet, mintha valamiféle megállapítási és nem marasztalási kereseti kérelemről kellett volna döntenie. A felperes marasztalási keresete elbírálásánál azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes a futamidő kezdetétől annak megszűnéséig milyen szerződési feltételek alapján, milyen jogcímeken volt jogosult kiterhelni a törlesztőrészleteket, ehhez képest a szerződésszegés időpontjára milyen összegű lejárt tartozás halmozódott fel és a még hátralévő futamidőre milyen egyösszegű követelésre tarthatott igényt. Nem került azonban feltárásra, hogy milyen deviza árfolyamon és milyen időpontig került átszámításra a tartozás összege. Álláspontja szerint nem ítélt dolog a hátralékos tartozás összege, mert ha a felülvizsgált elszámolás minden adata konvalidálódott volna, abban az esetben a jogalkotó nem szankcionálta volna a fogyasztót külön perköltség megfizetésével, hanem egyszerűen megtiltotta volna a perek indítását.
- [24] A rPp. 164. § (4) bekezdése megsértését a BDT 2017.3629. számú döntésben kifejtett jogi álláspontra alapította, amely szerint a fogyasztói kölcsönszerződésbe foglalt azon kikötés, amely szerint az adós a szerződéskötéskor előre elismeri, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása a kölcsönadó saját üzleti könyvei, illetve nyilvántartásai alapján megállapítható összeggel azonos, tisztességtelen szerződési feltételnek minősül, mert az erre

irányuló szerződési feltétel mint a szerződéskötéskor, a kölcsön folyósítása előtt megtett tartozáselismerés a bizonyítási teher és a felmondás jogszerűségének vitathatósága szempontjából a fogyasztót indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozza. Ennek alapján nem az alperest terhelte annak a bizonyítása és a szakértői költség előlegezése, hogy a felperes felé nem annyival tartozik, mint amennyit a felperes követel, hanem a felperesnek kellett azt bizonyítani, hogy a felmondáskor 327.316 forint, a megszűnés napján pedig 7.150.713 forint volt az alperes tartozása. Hivatkozott arra is, hogy nem került feltárássra, miből tevődik össze a határozat rendelkező részében írt marasztalási összeg. Kifejtette továbbá, hogy meg kellett volna vizsgálnia a bíróságnak, a DH2 törvény 5. § (2) bekezdése alapján a szerződés megkötésétől előtörlesztésként felszámított 539.534 forint milyen mértékben csökkentette az arányos havi befizetéseket, amelyre figyelemmel a jogerős ítélet sérti a rPp. 122. § (1) és 121. § (1) bekezdés c) pontját is.

[25] A Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontjának és az Alaptörvény R. Cikk (2) bekezdésének sérelme körében előadta, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így nem hagyhatja figyelmen kívül a bíróság az árfolyamkockázatra vonatkozó kereseti kérelem bírálatánál a 2/2014. PJE előírásait. Hivatkozott arra, hogy iratellenes a bíróság azon ténymegállapítása, hogy a felperes csatolta a kockázatfeltáró nyilatkozatot. A kockázatfeltáró nyilatkozat csak hitelügyletre vonatkozik, ezen belül is csak az árfolyamrésre hívja fel a figyelmet és arra, hogy a szerződés aláírása és az ismeretlen időpontban történő folyósítás között változhat az árfolyam. Olyat az okirat nem tartalmaz, hogy a devizaárfolyam jövőbeni változása kiszámíthatatlan. Az egyedi szerződés és a részét képező ÁSZF sem tartalmaz a kockázatokra vonatkozó tájékoztatást. Utalt arra, hogy a kötelező 2/2014. PJE határozatnak egyik perbeli szerződési feltétel sem felelt meg, szóban nem lehet tájékoztatást adni a jogügylet kockázatairól, ezt azonban fel sem tárta a bíróság.

[26] A rPtk. 209. § (1) és (4) bekezdése sérelme körében előadta, hogy a szerződési feltételek tisztességtelenek amiatt is, mert ezen értelmezhetetlen szerződési feltételek alapján terheli ki az alperes az árfolyam-különbözetet és eltorzítja a szerződéses egyensúlyt az alperes javára. A rPtk. 207. § alapján egy átlagos fogyasztó számára a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint ezekből a feltételekből nem derül ki, hogy az alperest terheli az árfolyam-különbözet fizetési kötelezettség, amely korlátlanul emelkedhet. A felperes az alperestől sem a szerződés felmondásáig, sem azt követően nem kérhet árfolyam-különbözetet. Az alperes előadta továbbá, hogy a semmisségi kifogásában hivatkozott a felperes által megjelölt Üzletszabályzat I/7-8., I/13., I/16., I/17., I/19., IV/1/b. és VIII.3.c) pontjára és a kockázatfeltáró nyilatkozat tisztességtelenségére is, ezek kiesése folytán árfolyam-különbözet fizetési kötelezettség az alperest nem terhelte.

- [27] A rPtk. 302. § b) pontjának, 303. § (3) bekezdésének és 321. § (1) bekezdésének sérelme körében előadta, hogy jognyilatkozati hibában szenved a felperes egyoldalú nyilatkozata azáltal, hogy a felmondás érvénytelen szerződési feltételekre hivatkozással történt, amely eleve kizárja a kötelezett lízingbe vevő egyidejű késedelmét még akkor is, ha bizonyíthatóan megtörtént. A felmondás csak akkor tekinthető jogszerűnek, ha a jogosult a szerződés alapján fennálló követelhető tartozások összegét a felmondásban helyesen tünteti fel és pontosan megjelöli a felmondás okát. Az rPtk. 302. § b) pontja szerint a felperes a felmondás pontos okának megjelölésével késedelembe esett. Amennyiben az alperes (helyesen felperes) megjelölte volna az egyéb okból is jogszerűtlen okiratban a felmondási okokat, az csak a perbeli, hatálytalan Üzletszabályzat VII. 4. fejezetében írt valamely feltétel lehetne, amelyeket kivétel nélkül tisztességtelennek minősített a Kúria a Gfv.VII.30.112/2015/5. számú közérdekű ítélete. Ettől függetlenül külön is kérte az Üzletszabályzat VII. 4. felmondási okainak a tisztességtelensége megállapítását, amelyet teljesen figyelmen kívül hagyott az ítélet e körben tévesen rögzítve, hogy az alperesnek olyan összegű tartozása állt fenn, amely a felmondásra az Üzletszabályzat alapján módot adott. Felmondási okot a felmondás és az ítéletek sem tartalmaznak, arra vonatkozóan pedig kereset nem került előterjesztésre, hogy a bíróság ítéletével pótolja a hiányzó felmondási okot. A felmondás erre tekintettel nem felel meg a tartalmi követelményeknek, a bíróság ezzel megsértette a felmondásra irányadó Ptk. 321. §-át és 303. §-ában írtakat.
- [28] Az alperes a megsértett jogszabály megjelölése nélkül hivatkozott arra, hogy a megszűnt szerződés alapján a felperes csak késedelmi kamatot jogosult felszámítani, így az ügyleti kamattal növelt késedelmi kamat megállapítása nem lehetséges. A rPtk. 198. §-ának, 205. § (3) bekezdésének, 205/B. §-ának, továbbá a 2008/48/EGK irányelvnek a megsértése körében jogi érveit nem fejtette ki.
- [29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [30] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [31] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek. Ebben a körben az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt helyesen állapították meg és érdemben helyesek az általuk abból levont jogi következtetések is.
- [32] A Kúria elsődlegesen az alperes által megjelölt eljárásjogi jogszabálysértések fennállását vizsgálta.

- [33] Az alperes a rPp. 213. § (1) és 164. § (1) bekezdésének sérelme körében előadott érvelése alaptalan. A polgári per kereteit a kereseti kérelem [rPp. 121. § (1) bekezdés] és az ellenkérelem [rPp. 139. §] határozzák meg, a bíróság a kereset és az ellenkérelem alapját képező tények közül a jogvita eldöntése szempontjából releváns, lényeges, vitatott tények tekintetében folytat le a rPp. 163. § (1) bekezdése alapján bizonyítási eljárást és a rPp. 3. § (2) bekezdése, 213. § (1) bekezdése és 215. §-a értelmében az érdemi döntését is a kereseti kérelem és az ellenkérelem keretei között hozza meg.
- [34] Az alperes semmisségi kifogást terjesztett elő, amelyben a felek közötti szerződés árfolyamkockázatot az alperesre áthárító rendelkezéseinek a semmisségét állította. Ahogy azt az alperes által is hivatkozott 2/2014 PJE határozat 1. pontja kimondja, ha „a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.” A szerződés érvénytelensége azt jelenti, hogy az ilyen ügyletnek nincs kötelelemkeletkeztető hatálya, az ilyen szerződés joghatás kiváltására alkalmatlan. A Ptk. 198. § (1) bekezdés terminológiáját használva: az érvénytelen szerződés nem hoz létre kötelezettséget a szolgáltatás teljesítésére, illetve jogosultságot a szolgáltatás követelésére. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye tehát az, hogy az ilyen szerződéshez nem fűződhetnek a felek által célzott joghatások. (Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2. pont indokolás.) Mindezekre figyelemmel helytállóan vizsgálták elsődlegesen az eljáró bíróságok az alperes semmisségi kifogását, hiszen az a felperes érvényesen létrejött szerződés megszüntetését követő rPtk. 319. § (2) bekezdésén alapuló marasztalási keresetének az előkérdése volt.
- [35] A jogerős ítélet keresetet elbíráló része nem sérti a rPp. 164. § (1) bekezdését sem. Az alperes ellenkérelme ugyanis nem felelt meg a rPp. 139. §-ában foglaltaknak, nem volt kimunkált. Az alperes nem vitatta a felperes által csatolt kimutatásokban szereplő befizetései időpontját és azok összegét, kizárólag arra hivatkozott, hogy a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) alapján tisztességtelenül felszámított árfolyamrés és kamat-, költség-, díjemelést lehetővé tevő szerződési feltételek szerződésből való kihullása folytán visszajáró összeget a törlesztőrészletekben kell elszámolni és erre tekintettel a felmondás időpontjában túlfizetésben volt, illetve olyan csekély mértékű tartozása állt fenn, amely nem indokolta az azonnali hatályú felmondást. Nem jelölte meg azonban hogy álláspontja megalapozottsága esetén az elszámolás eredményeként visszajáró összeg a törlesztőrészletek összegét mely időszakban és

milyen mértékben csökkentette, illetve azt a fennálló „csekély mértékű tartozást” sem, amely eltért a felperes által megjelölt összegtől, továbbá nem adta elő azt sem, hogy a semmisségi kifogásában tisztességtelennek állított szerződési feltételek kihullása és az egyéb jogszerűtlenül felszámított díjtételek a felperes elszámolását, így a keresetösszegezését álláspontja szerint milyen mértékben érintik. Az alperes érdemi ellenkérelme bírói felhívás és a jogkövetkezményekre történt figyelmeztetést követően (7.P.21.119/2016/26. sorszámú jegyzőkönyv) sem tartalmazott tényállításokat, bizonyítékokat, amelyre tekintettel az eljáró bíróságok - figyelemmel a rPp. 3. § (3) és (4) bekezdésére - jogszerűen mellőzték a további bizonyítás felvételét, mert az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen volt, hiszen így a felperes tényelőadását az alperes érdemben nem vitatta. Az alperes rPp. 121. §-ának és 122. §-nak a sérelme körében előadott indokaira a Kúria a fentebb kifejtetteken túl megjegyzi, hogy az eljáró bíróságok jelen perben az eljárási szabályokra figyelemmel a keresetösszegezése tekintetében hivatalból bizonyítást nem folytathattak le, mulasztás őket nem terheli. Az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy az ügyben igazságügyi szakértő kirendelését nem neki kellett volna kérnie és nem neki kellett volna ennek költségeit megelőlegezni, hiszen a felperes követelésének összegezésében a felperes a bizonyító fél. A felperes azonban a keresetének összegezését részletesen kimunkálta, indokolta és kimutatásokkal támasztotta alá, így az alperesnek kellett volna az azzal kapcsolatos aggályait előadni, az elszámolást megindokoltan megkérdőjelezni. Ezt követően lett volna a bíróság abban a helyzetben, hogy a további bizonyítási terhet - az alperes által egyébként megsértett jogszabályként nem hivatkozott rPp. 3. § (3) bekezdése alapján - kiossza és eldöntse, a vitás kérdések tisztázására szükséges e szakvélemény beszerzése. (Kúria Pfv.VI.21.891/2017/4.)

- [36] Az alperes BDT2017.3629 számú ítéletét alapított érvelése sem foghatott helyt tekintettel arra, hogy az alperes által hivatkozott tartalmú szerződéses rendelkezés jelen pernek nem volt tárgya. A Kúria azonban megjegyzi, hogy az EBH2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában a hivatkozott ítéletét alapított jogi állásponttal szemben kifejtette, hogy az az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg, így nem tisztességtelen. Az eljáró bíróságok a felmondás jogszerűségével összefüggésben vizsgálták, hogy az alperesnek állt-e fenn és milyen összegű tartozása a felmondás időpontjában. E körben döntésüket a perben rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével hozták meg figyelemmel a [35] pontban írtakra is. Az elsőfokú ítéletben kifejtett és a másodfokú bíróság által helyben hagyott állásponttól eltérő következtetésre csak a bizonyítékok felülmérlegelésével kerülhetett volna sor. A bizonyítékok felülmérlegelését azonban kizárta, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében a rPp. 206. § (1) bekezdésének - mint eljárási szabálynak - a megsértésére nem

hivatkozott az eljárás bíróságok által elfogadott számításokat nem cáfolta. Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet eljárási okokból nem jogszabálysértő.

- [37] Az alperes a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontjának és az Alaptörvény R. Cikk (2) bekezdésének sérelmét arra alapította, hogy a másodfokú bíróság az árfolyamkockázatra vonatkozó kereseti kérelem bírálatánál a 2/2014. PJE előírásait figyelmen kívül hagyta és iratellenes állapította meg, hogy a felperes csatolta a kockázatfeltáró nyilatkozatot. Az alperes ezen hivatkozása téves, tekintettel arra, hogy peres iratokból megállapíthatóan a felperes csatolta 7.P.21.119/2016/16. szám alatt az alperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatot, amely - egyebek mellett - tartalmazza, hogy az alperesnek számolnia kell az árfolyamkockázattal, a törlesztő részlet ugyanis devizában van meghatározva, amely forintba kerül átszámításra és árfolyamkülönbözet keletkezik, ha változik az adott deviza forinthoz viszonyított árfolyama a szerződéskötéskor érvényes árfolyammal szemben. Felhívta a figyelmet arra is, hogy egy deviza árfolyamának jövőbeni változása kiszámíthatatlan. A jogerős ítélet 5. oldal 1. bekezdése alapján a másodfokú bíróság vizsgálta az árfolyamkockázati tájékoztatás 2/2014 PJE határozatban foglaltaknak való megfelelését is, rögzítve azt, hogy az elsőfokú bíróság e körben kifejtett és a másodfokú bíróság által maradéktalanul osztott álláspontját a perbeli bizonyítékok (az alperes által nem vitatottan aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma, továbbá az alperes személyes előadása) alátámasztották. A másodfokú bíróság ezen jogi álláspontjának felülvizsgálatát ugyancsak kizárta, hogy az alperes a rPp. 206. § (1) bekezdésének és 221. § (1) bekezdésének a sérelmét nem állította, e körben előadott rPtk. 209. § (1) és (4) bekezdésének a megsértésére alapított hivatkozását pedig nem indokolta, érveit nem fejtette ki arra vonatkozóan, hogy a hivatkozott szerződéses feltételeket miért tekinti értelmezhetetlennek, azok hogyan és milyen módon okozzák a szerződéses jogok és kötelezettségek rendszerében az egyensúly felperes javára való megbomlását. Önmagában az általános szerződési feltételek vagy egyedileg meg nem tárgyalt feltételek felsorolása, a jogszabályszóveg beidézése és tisztességtelenségének állítása nem elegendő a rPp. 272. § (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesítéséhez. Érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek tekintetében a rPp. 272. § (2) bekezdésének rendelkezése által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek.
- [38] Az alperes felmondás jogszerűtlenségével kapcsolatos, rPtk. 302. § és 303. §-ának a megsértésére alapított érvelése ugyancsak alaptalan. Ezen jogszabályi rendelkezések a jogosultnak az őt a szerződés alapján terhelő szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos késedelmére és az ahhoz fűződő jogkövetkezményekre vonatkoznak, a felmondás tartalmával kapcsolatos előírásokat, tartalmi követelményeket nem rögzítene, azzal semmilyen összefüggésbe nem

hozhatók. Nem volt vitatott, hogy a felek jogviszonyát szabályozó lízingszerződés részét képezte a felperes Üzletszabályzata, amelynek VII.4. pontja tartalmazta a szerződés megszüntetésének eseteit, így azt is, hogy a felperes jogosult az azonnali hatályú felmondásra, ha a lízingbe vevő 15 napot meghaladó fizetési késedelembe esik és a felperes írásbeli felszólítása alapján a felszólító levélben megjelölt póthatáridőben se teljesít. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felmondásra az általános szerződési feltételek alapján mód volt, valamint azt is, hogy a felmondással érintett általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálata minden fogyasztóra kiterjedő hatállyal a Kúria Gfv.VII.30.112/2015 számú felülvizsgálati eljárásának nem volt tárgya, azt a Kúria nem állapította meg. A jogerős ítéletnek az Üzletszabályzat felmondást szabályozó rendelkezésének a tisztességtelenségével kapcsolatos megállapításainak felülvizsgálatát pedig kizárta, hogy az alperes e körben az rPtk. 209. §-nak a megsértésére nem hivatkozott. A Kúria egyebekben rámutat, hogy az alperes érvelésével szemben a 2012. december 10. napján kelt felmondásból a felmondás oka (többszöri fizetési felszólítás ellenére a szerződésből eredő lejárt fizetési kötelezettségnek a szerződésben meghatározott határidőre és a felszólító levélben meghatározott póthatáridőre való nem teljesítése) és az is egyértelműen kitűnik, hogy a felperes felmondása az üzletszabályzaton és azon belül annak mely részén alapul. A felmondás időpontjában fennálló tartozás vonatkozásában a Kúria utal jelen ítélet [35] pontjában kifejtettekre.

- [39] Az alperes felszámított kamatokkal, a rPtk. 198. §-ának, 205. § (3) bekezdésének, 205/B. §-ának és a 2008/48/EGK irányelvnek a megsértésével kapcsolatos hivatkozása vonatkozásában a Kúria utal a rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjában írtakra. E szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot, vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a kamatokkal kapcsolatos hivatkozása kapcsán jogszabálysértést nem jelölt meg, arra tartalmilag sem hivatkozott és azt sem adta elő, hogy a jogerős ítélet megállapításával szemben miből következett jogsértő

kamatszámításra. Az alperes az EK irányelv, valamint a rPtk. 198. §-ának, 205. § (3) bekezdésének, 205/B. §-ának megsértése körében sem adta elő az indokait, a felülvizsgálati kérelem ezért ezen hivatkozások kapcsán nem felelt meg az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtaknak, így azokat a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

- [40] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [41] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986 (VI.26.) IM Rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára való megfizetésére.
- [42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020 (III.31.) Kormányrendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [43] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző